



REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
 CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
 Espanya, 4'50 pessetes l'any; Estranger 5 pessetes.



MANUEL NADAL

METGE-OCULISTA

Ex-Ajudant del Servei Oftalmològic de l'Hotel Dieu de París

Rambra Pi i Margall, 12-14

SANT FELIU DE GUIXOLS

HORES DE CONSULTA: de 9 a 12 i de 3 a 5. ————— Dies festius: de 10 a 12



Aliments per a Régimen Dietètic i Diabètic, de la casa
MANUEL FRÈRES de Lausanne (Suïça) i

XACOLATES PURES DE CACAO, elaborades
en el Convent de LA TRAPA
pels RR. PP. CISTERCENSES.

DIPOSITARIS
EXCLUSIUS: **PAGÈS I ROCAFORT** (Successors de
A. MASSANA)
Carrer de Fernando VII, 14. **BARCELONA**

H. IBERICA DEL PADRE
HOSTATGE I HABITACIONS

Propietari: **JOSEF ROCA**

Comte Asslt, 11 i Lancàster, 2. **BARCELONA**

Se parla francès.—Espaioses habitacions.—Timbres i llum
elèctrica.—Servei esmerat.—Casa fundada en 1849.

S'avisava als Senyors Viatgers que la casa no té cotxe ni corredor en les esta-
cions ni en els molls. Els cotxes de la Central el portaran a l'establiment, si
és que ho sol·licita, com també el tramvia que porta la creu roja, que els dei-
xa davant el carrer Conde del Asalto.

Fàbrica a vapor d'Anissats i Licors

JAUME CATÀ

PONT MAJOR - GIRONA

ANIS

“Del Amor,,

D' exquisit aroma, agrada-
ble paladar, i molt digestiu.

ESTOMACAL

“Del Amor,,

Molt recomanat per varies emi-
nències mèdiques. Priva totes
les malalties infeccioses i de
l'estòmac.

ROM
«PEPITA»

VERMOUT
«ESPAÑOL»

CONYAC
«PEPITA»

ALFOMBRES

TAPICERIES

LLENCERIA

H. Blanco Bañeres

Plaça St. Jaume **BARCELONA** : : : Call 21 : : :
TELEFON 190 A **BARCELONA** St. Honorat, 1 i 3

IMPORTACIÓ DIRECTA DE TAPIÇOS
DE SMIRNA I PRUSIA (ORIENT)
ESPECIALITAT AMB ELS ANUSATS
A MA DE FABRICACIÓ NACIONAL

Moderna Escola de Piano

PROFESSOR: **R. CASAS**

Plan d'estudis de l'acadèmia Granados de Barcelona. Nova tècnica del Pedal segons el malaguanyat mestre.

CONFERENCIES DE TEORIA I HISTORIA DE LA MÚSICA
Lliçons particulars i a domicili.

Spano American Manufacturers Agencies Co.

6.^a AJUNTAMENT N.º 130 - APARTAT N.º 1558

MEJIC, D. F.

Dipòsit de taps per a fàbriques de licors, farmàcies i perfumeries. Taps "Corona". Suro en planxes. Aglomerats, etc. Càpsules d'estany, etiquetes i tots els articles per a embotelladors. ☺☺☺ Acceptem Comissions i representacions

Gerent: **BAUDILI MAURI**

GUÍA GENERAL DE CATALUÑA

(BAILLY-BAILLIERE - RIERA)

20,000 DATOS

1,250 PÁGINAS

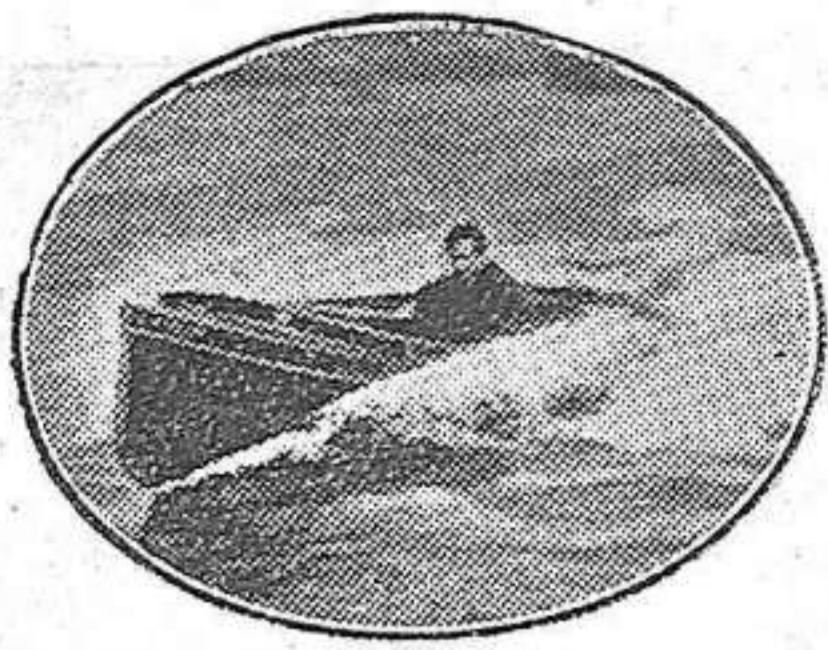
CONTIENE. Los nombres y domicilios de los comerciantes, industriales, profesionales y elemento oficial de la región catalana. Reseñas geográfico-descriptivas, Índice Geográfico de Cataluña, Sección de Reclamo, etc., etc.

CUATRO PRECIOSOS MAPAS EN COLORES

Anuarios Bailly-Bailliere y Riera Reunidos, S. A.

Consejo de Ciento, núm. 240.—BARCELONA

Teléfono A. 3503.—Telegramas: ANUARIOS



Grans tallers de Fotogravat

**REQUESENS,
OLIVER I HENRICH**

Plaça de Letamendi, 27 = Telefon, G. 1104

BARCELONA

FUNDICIÓ i Tallers mecànics i elèctrics

Tomás, Solés i C.^{ia} en Cta.



CARRETERA DE BARCELONA, 39 BIS :: GIRONA
Telèfon Urbà n.º 242 Telèfon Interurbà per a conf. n.º 6



Hotel i cafè TRIAS

Situació immi-
llorable, davant
de la mar, de la

estació, del passeig i al costat de l'administració d'automòbils.

▣ Habitacions confortables ▣ Esplèndit saló menjador ▣
MAGNIFICA SALA DE BANYS D'AIGA DE MAR I DE DOLÇA

GARAGE

TELEFON, 35

Companyia General de Comerç. S. A.

(ABANS MAGI VIÑALS)

TRANSPORTS I ADUANES

Carrer Cristina, 2

TELÉFON, 1692

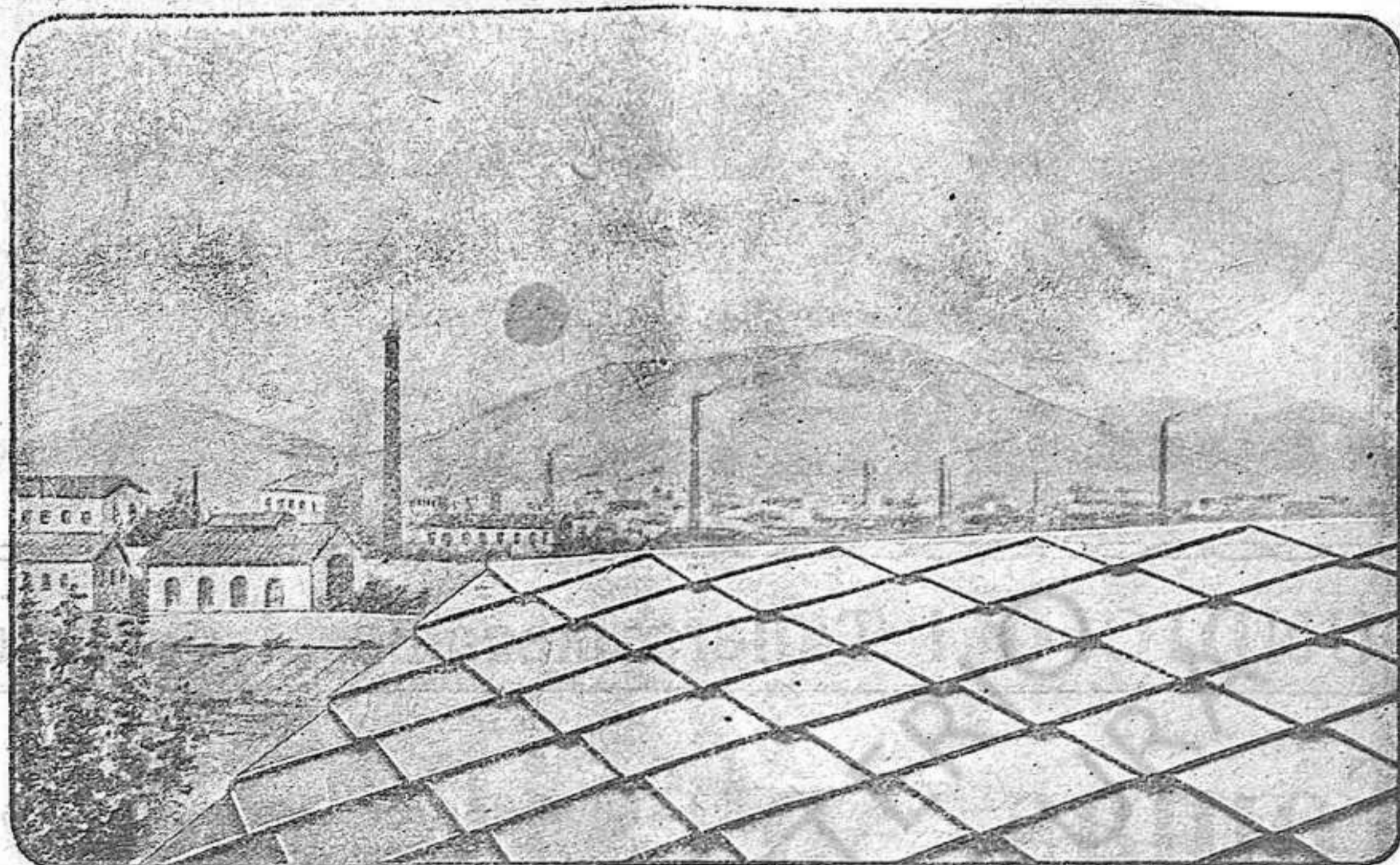
Cases a Port-Bou, Cer-

- Barcelona -

: bere, Irún i Hendaya :

“ROCALLA,” Plaques de Ciment i amiant comprimit
per a tota classe de TEULATS

...: La coverta més econòmica ...:



La coverta més sòlida i duradera

Model de coverta

DEMANAR PREUS I DETALLS, a **JOSEP ESTEVA**, PORTA DEL ANGEL, 1 i 3 PRAL.-BARCELONA

DOMINICO BONNET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Fabricant de les EXQUISIDES ESPECIALITATS MUNDIALS

Gran licor ESTOMACAL BONNET

Anís refinat EL TROMPO

IMPORTACIÓ I EXPORTACIÓ

Primera casa a Espanya d'articles per a l'industria suro-tapera.

Colonials, Drogues, Ferreteria, Papers pintats, Productes químics, Ultramarins, Vins i Licors, etc. etc.

Representant de Caixes i Bàscules :

BAUCHE, de Reims.

PIBERNAT, de Barcelona

EXPORTACIÓ A TOTS ELS PAISOS



Cau de la Costa Brava

En l'ambient comercial de Palamós obrí les portes en l'any de 1920 una societat netament artística. Els homes palamosins, acaparats pel negoci, en immensa llunyania del goig estètic, varen arrufar nas i celles perquè no hi havia en la naixent entitat cap interès per a la llur ànima. El títol—que és una imitació—no podia fer entreveure la transcendència que la creació d'una atmòsfera artística representa per a nostra vila. S'ajustaren seguidament per a formar el nucli fundador, els pintors, dibuixants, fotògrafs, escriptors, excursionistes. El nucli fou presidit per l'eminent artista En Josep Triadó, i de seguida, en compenetració, s'idearen les línees a seguir perquè la influència de la societat s'infiltrés en l'ànima del poble, essent un dels primers passos la sol·licitud del valiment del Consistori Municipal que fou complidament atesa com no podia menys d'esser-ho, puix el fonament del Museu de Palamós haurà estat sens dubte, una de les obres de més valor de l'Ajuntament actual, valor que tal vegada no justiprecien els mateixos qui l'han concedida i que no volen veure els conformats a una vida prosaica.

Pròxims ja a l'esplèndida manifestació de cultura que serà l'Exposició i el Concurs de pintura, volem des d'aquestes planes obrir les portes de la refinada Societat per tal que tothom n'hagi esment i sentir l'escalfor d'entusiasme que senten tots els visitants. Les obres, exposades en el local social, són ric patrimoni per a una entitat naixent. Per al jove qui despunta en art i per al selecte qui ama les coses belles, aquell recés artístic és com un somni rosa. Eixir dels centres recreatius on solen haver-hi biblioteques mortes i un farcell de revistes nefandes i pujar al Cau, és com arribar a un interior d'Ateneu ciutadà. Parcorreguent les cambres o la galeria, bella miranda al mar, troben les mans:

La Revista Vell i Nou.
 Anuari del Foment de les Arts Decoratives.
 Col·leccions del Museum.
 L'obra Pro Ex-libris.
 Meisterwerke der Malerei.
 Los grandes pintores españoles contemporáneos.
 L'obra Robert A Bell, per Alexandre Riquer.
 Album de Giovanni Segantini.
 Album de Fritz von Uhde.
 Album de Hans Thoma.
 Catalunya per Urgell.
 Reproduccions artístiques de Jaume Pahissa

En lloc d'honor figura el ric quadre *El Golgotha* del protector de la Societat, l'eminent artista En *Josep Triadó*. Ell, en homenatge a la idea dels fundadors donà, com a present, aquesta obra que ornamentava la sua llar. Es de grans dimensions: 2'50 metres \times 1'75 metres. Sobre un fons tenebrós, damunt roques grises, s'aixequen les tres creus del Calvari: en la de Jesucrist ja ressuscitat, penja una glassa grisa que voleia al vent. El bon lladre resta encara en la creu, però el mal lladre és caigut i a la vora hi ha un llop que rebutja sa carn. Les roques i les llums acusen la tècnica de mestre. La impressió desoladora del tema és obtinguda meravellosament. Fou premiat el quadre a Barcelona i a Madrid.

Seguint l'exposició trobem les següents obres de

Josep Berga i Boada. — Mestre de l'Escola de Belles Arts de St. Feliu de Guixols. Dibuix al carbó, representant una minyona olotina d'aspecte melangiós i duu un canti en sos braços.

Manuel Grau. — Dibuix a l'aguache del moll de Barcelona.

Casi Boada. — Aiguafort. D'un poble català.

Roig i Soler. — Pintura a l'oli. Els molinars de Mallorca.

Jaume Ferrer. — L'últim plor d'una mare. Dibuix al carbó.

Willy Geiger. — Aiguaforts. Enviats expressament al Cau amb dedicatòria.

Clemens Fränkel. — » » » »

Eduard Winckler. — » » » »

Adolf Kunst. — » » » »

Oskar Graf. — » » » »

Rudolf Hesse. — Dibuix » » » »

representant una graciosa fira de Munich.

Alexandre de Riquer. — Projecte d'ex-libris.

Costa i Ferrer (Picarol). — Dibuixos a la ploma.

Francesc Vidal. — Quadre a l'oli. Pont de Castell i l'Illa de Mal entrar.

Demès hi han obres d'En *Raimund Torrent*, *J. Bt. Camós*, *Ernest Escobar*,

(Continuarà.)

Qüestions culturals

El croquis del solar

De l'abril ençà que no hem escrit ni un mot sobre el projecte de les escoles graduades; i és que nosaltres, que no som d'aquells que es neguen en un got d'aigua, malgrat entendre que, havent-hi una comissió especial per a resoldre problema escolar, era possible encarrilar aquesta qüestió conjuntament amb la desviació de l'Aubi, hem volgut transigir amb el criteri oposat, callant fins avui en què ja podem afirmar que estem lliures de les menaces de la fatídica riera.

Resolt el problema primordial per a la vida de bona part dels palamosins, convé que ens preocupem del segon, si no per a portar-ho a la pràctica immediatament, al menys per a tenir-ho tot a punt quan la crisi econòmica desaparegui de l'encontrada baix-empordanesa. Si procurem ésser previsors, ens serà del tot planer escollir el moment més oportú, en el mateix instant que es presenti. La recopilació de dades i els treballs preliminars fets amb bona voluntat i amb coneixement de la matèria no necessiten grans despeses. Obrar al revés és propi d'esperits febles, de cervells sense idealitat, precisament el contrari de ço que domina entre la majoria dels nostres regidors municipals.

Amb data del 31 de Maig d'enguany s'ha publicat una R. O. sobre Edificis Escolars apareguda en la *Gaceta* del 11 de juny proppassat. Com que ofereix algunes garanties basant-se en el R. D. de 23 de Novembre de 1920 és molt probable que el municipi de Palamós hagi d'acollir-s'hi. Però com que el pressupost de l'Estat per a subvencions és tan limitat i tot sovint s'estronca, els aventatges solen ésser per als primers qui ho demanen. No podria el nostre Ajuntament anticipar-se als altres?

Entre els documents que han d'acompanyar la petició de construcció d'escoles per compte de l'Estat, hi figura el *croquis del plànol del solar* que ha de servir de base per al traçat del projecte en les Oficines tècniques del Ministeri d'Instrucció pública. Aquesta condició obliga als Ajuntaments a posseir uns terrenys de la superfície necessària per a cabre-hi l'edifici-escola i el jardí o pati d'esbarjo. Segurament que Palamós no els té encara. Per això escrivim les presents ratlles.

No demanem sacrificis econòmics ara que les arques municipals deuen estar exhaurides; demanem una mica de seny en escollir els dos terrenys que marquen les bases aprovades per la superioritat i una mica de tàctica per a obtindre la formal promesa de venda, en cas de que la crisi actual privi d'ésser generosos als fills de nostra benamada vila. — T.

Himne a l'arbre

Poesia llegida en la Festa de l'Arbre de Calonge

Cantem, cars calongins, una lloança
a l'arbre que amb sa soca maternal
estén una abraçada d'esperança
amb la llarga brancada que no es cansa
d'oferir-se'ns formosa i amical.

Els arbres tenen vida de fretura
i fins podriem dir que tenen cor
aimen el sol, la llum i l'aura pura,
estimen tot agent de la natura
i a tots els homs que els cuiden amb amor.

Somriuen amb el verd de son fullatge
quan el cel els ubriaga de clarô
els ocellets quan fan el seu viatge
per temps primaveral, en son brancatge
hi amaguen el llur niu i llur cançó.

Pel fred hivern llur cor viu amb tristesa
i passen hores negres de turment,
gemeguen quan el vent d'intrepidesa
trontolla sos brancals amb greu feresa,
i ploren amb el seu fullam morent.

Aimem de cor, els arbres, nois i noies
puix són fecundes deus de sanitat,
són bons amics que amb cares alegroies
no es cansen d'oferir-nos grans monjoies
de dolça i pletoral vitalitat.

Per això les ciutats omplen llurs vies
de plàtans i d'acàcies verdejants,
les places i els carrers passen els dies
fruit a cor obert les amories
que els donen el bons arbres dels voltants.

El vianant a sota son ombratge
reposa en la fadiga del camí
prenent un nou alè per fê el viatge
i els homs gusten l'encant del bell paisatge
al començar els arbres a florî.

Heu vist la terra mare engalanada
 com una jove núvia, al mes d'abril?
 heu vist la flor que esclata enamorada
 i la verdor que ix en la brancada
 i com s'enrioleix l'arbre gentil?

La llum, li fa petons al naixer el dia,
 l'oreig juga amb ses branques dolçament,
 el rou, li don joiosa pedreria,
 el sol, el cor li omplena d'alegria,
 i l'home bo el cuida dil·ligent.

Els pobles grans, estimen tota planta
 pels fruits de ben estar que els ofereix,
 fan elles la natura captivanta
 i el viure dolç ens don l'aucell que canta
 quan entre son fullatge se daleix.

Tot arbre duu damunt sa verda testa
 la formosa diadema paternal
 pel magne utilatge que al món presta
 just és, que celebrem avui la festa
 per adreçar-li un himne triomfal.

D'un arbre va sortir una jornada
 el breçó! que ens gronxà quan infantons;
 la porta que la casa té barrada
 i el finestral que en front la llum se bada
 nasqueren de llur soca i branquillons.

D'un arbre, va sortir la calaixera
 i l'armari... i la taula... i l'escon,
 el llit on reposem és de noguera
 i un arbre ens donarà a l'hora darrera
 la caixa on farem el mortal son.

La llenya que dels arbres és sortida
 escalfa'ns quan estem enfredorits;
 els carros... trens... vaixells... tot ve a la vida
 perquè alguna arbreda amorosida
 els donà socs per ésser construïts.

L'altar on la pregària s'alça pia
 de l'arbre naix, i fins Nostre Senyor
 fou fill d'una petita fusteria,
 i en l'arbre de la Creu morí un dia
 per redimir a l'home pecador.

.

Aimem l'arbre gentil, que a l'hom prodiga

tan magna fruiterada de favors.

Respectem-lo, oh infants! siga allà on siga.
Pensem que el cel amb son mantell l'abriga
i que els que li fan mal, són malfactors.

Plantem aquests petits ara a la plaça
que uns amorosos cors han aixecat;
si els portem bé, dirà la gent que passa:
mireu els calongins amb quina traça
i amor, cuiden els arbres que han plantat!

JOSEP RODÓ, PVRE.

En Tià cec

Com a quasi en tots els pobles, aquí també hem tingut un ceguet que pidolava i rifava, guanyant-se, aixís, la trista vida, que pobret Tià, tal era son nom, ben trista i negra la passava.

En Tià, era molt alegre; mai en el parlar no se li coneixia la seva desgràcia. Molt al contrari. Allí on ell era, tot era alegria i benestar. Sempre en tenia una per dir; igualment com si ell ho hagués vist, sempre afirmava: *ho haguéssiu vist, això; creieu-me és ben cert, jo ho he vist*, o sia això altre: *Qué n'era de bonic!*..

Com que no feia mal a ningú, En Tià sempre era rodejat d'amics que l'obsequiaven amb vi i tabac, tot fent-li contar rondalles. que, segons diuen, en savia un gavadal.

En una d'aquestes tabernes marines, on concorren la majoria de pescadors, una de les vetllades en què la tramuntana bufa de valent i que convida estar al costat de la llar, En Tià, contà una rondalla, —diem-ne rondalla— inèdita, ocorreguda a ell feia molts d'anys. I aixís començà:

—Vos recordeu, Ramon, d'aquell jorn de primavera, ara farà dotze anys, que vosaltres els sardinalers, agafàreu tanta sardina que fins vàreu averiar la xarxa?

En Ramon, qui era l'al·ludit, era ja un vellet que en el seu bon temps havia sigut patró d'una parella de molta nomenada, per les seves abundants pesqueres; i amb veu tremolosa digué:

—Prou que me'n recordo Tià, tu llavors te guanyaves molt be la vidota, junt amb aquell bordegàs qui t'acompanyava a totes les botigues de tapers tot venent números dels pots i plats que cada setmana rifavés...

I afegí En Tià:

—Precisament d'aquell bordegàs vull parlar; i que n'era de murri, sempre mirava d'enganyar-me, sort que jo *obria* bé l'ull; o sinó me l'hauria fregida sempre .. I tot seguit afegí: Doncs anem al gra del fet: Aquell dia, Ramon, tu me vares donar un grapat de sardines, fresques i cargolades que enamoraven de *veure-les* i varem acordar amb aquell mossot d'anar a menjar-les a La Fosca sota d'un pi. Quan ja érem a la Fosca, i el foc ja era arrelat, el bordegàs em demanà el cabàs on teniem les sardines per a fregir-les, i jo les hi vaig donar tot esperant que fossin cuites per engolir-les. En arribar a la repartició, vaig notar que solament me'n donava deu, essent dotze les que tocaven per part i li vaig dir: Home, tanmateix ho fas massa fort, que te'n quedessis una de més, passo, però quatre, ja és massa!..

Negà el bordegàs el fet, dient que solament n'hi havien donat vint. Insistia jo que eren vintiquatre les que havíem de tenir, fins que a l'últim, el bordegàs, apurat, no sabent com sortir-se del mal pas on s'era posat, digué resoltament.

—Bé Tià, ja que sou tan savi que sense ulls ho veieu tot, digueu com ho sabeu que són vintiquatre i no vint les sardines que tenim?

Jo vaig respondre:

—Mussol del cabàs! Que penses que no ho *veig*, *tot ho veig*, perquè ho sàpigues quan anaves tirant les sardines a la paella ho he conegut!..

—I amb què? digué, ja escamat, el bordegàs.

—Amb el *riu!*.. *riu!*.. que cada una d'elles feia al caure a la paella!..

—i.....!

La aventura feu la gràcia que n'esperava el narrador Tià, i mentre els altres reien ell bevia i fumava, tot alegre.

CONRAD BARNÉS I COSTART

Palamós, Març de 1921

Animes atuídes

d'En J. Roig i Raventós

Aplec de narracions del llorejat escriptor, on la fortalesa dels temes va acompanyada d'un lèxic distingit i de noves formes dialectals.

Flama que vetlla

I quina nit! ¡Fou pitjor que una agonia lenta entre dolors terribles i pen-saments de paüra que torturessin l'ànima! La guerra malastruga havia clavat l'urpa folla en aquell poble de cases brunes, petites i fosques i voltat de muntanyes gegantines. ¡Podria dir-se que tots els camperols havien viscut les esgarrifors de la mort que voltà i passà mormolant i sinistra en l'aire com una mena de burinot infernal i inexorable!

En Jani i l'Elena no es creien pas tornar-se a veure. Ell, tota la nit fent foc fins que el fusell li cremava les mans i en cercava un altre; ella, sota les voltes revingudes d'un celler humit, petit i fosc, sentint el davassall dels canons irats i els terratrèmols de les cases que queien alçant en la foscuria de la nit una nuvolada de pols que invisible s'enlairava i silenciosa s'estenia i després queia entre les fumeres de pòlvora que cuidaven ofegar els morents que s'anaven amuntegant espantosament.

Vilabruna estava ferida de mort. El poble més petit de la rodalia. Símbol de pedra de la humilitat austera i la misèria arraulida sota l'esplendorosa bellor d'una natura feréstega i soliu. Vilabruna, com un nin vergonyós, s'amagava entre un aulet centenari, i temerós; era el primer poble que tocava a temps quan veia voleiar un núvol per damunt ses cases baixes de teulat de lloses fosques. Quan hi entrava un foraster, tothom s'amagava. Fins la mort li tenia llàstima i no els segava les vides; allí sols morien, amb la resignació del anacoretas, els vells tremolosos i corbats de tant viure regant la terra que conreaven amb la suor del treball.

—Elena, o Elena!

—Jani, est viu! —i ella plorà llarga estona; ell, dret, mirava a terra i aixafava pedretes amb la culata del fusell.

—No plorus!... Pubrota!... Aquesta nit vénen reforços i tot acabat! L'enemic és pels cims i vol aquest poble perquè té el camí ral. ¡El tindrà pas!

—Jani; só fet una prometença... ¡No diguis que no! No facis posat agre! Vina, acompanya'm, durem aquest ciri al Sant Crist de la llaga fonda perquè et salvi de la mort. Mira'l, veus, és fet de cera de les abelles del rusc de casa. Vina! Ara anava a l'esglèsia; et fa por venir fins allí?

—Por? Calla! tens una llengua com una cua de porc; por, jo? Au, anem-hi!

I entre les runes i les flames, la misèria i la desolació, avançaren joves i radiants, com l'imatge de la vida triomfal damunt el camp sembrat per la mort! La porta de l'esglèsia abandonada va grinyolar llastimosament. En Jani

i l'Elena van escorcollar amb llurs mirades receloses la fosca del temple. Immòbils, restaren una estona davant aquella solitud. Sense dir-se res, l'Elena, que coneixia tots els recons, va avançar i en Jani la seguí d'esma.

Lentament, allà on no hi veien res van albirar els altars, els Sants, les llànties apagades, les sacres polsoses, els canalobres rovellats. Semblava que el temple apareixia miraculosament per a ésser adorat, enyorivol de les oracions i sospirs dels feligresos. Sant Pere mostrava les claus; Sant Ramon, la custòdia; Sant Miquel, l'espasa; Sant Sebastià, les sagetes torturadores; En Jani restà mirant-lo fit a fit i pensava—¡Aquest que està lligat devia ésser un espia!—i no es donà compte que l'Elena se'l mirava enrogida en veure l'altar del Roser on havia promès que es casarien quan finís la guerra.

L'Elena trobà la pica d'aigua beneïda. Els seus dits van posar-s'hi lleugers com un ocell que hi anés a beure; i aquella aigua freda i silenciosa i endormiscada tremolà de joia, i la imatge del Sant que s'hi emmirallava s'esborrà sobtadament.

—Té, senya't!...—En Jani allargà els dits foscos de pólvora i restà embadalit. —Apa, senya't... Què mires?... Que no en saps?

—No—respongué, mirant-se els dits mullats.

L'Elena, compungida per la dolor sospirà sota la caputxa blanca.—No saps senyar-te? Deu del cel!—i agafant-lo per una mà se n'anaren cap al Sant Crist. En el silenci aclaparador del temple abandonat, sonaren els passos feixucs del soldat més fornit del poble i un rat penat que penjava del sostre, fugí i s'amagà rera d'una viga corcada i polsosa.

En Jani es deixà dur com un nin fins que l'Elena va dir-li tota consirosa.—Veus! Aquest és el Sant Crist. Fa miracles! veus? ¡té la llaga i fonda! molt fonda! L'home que el feia la hi féu així irat, i morí de tristesa. Mira, ara que no et veu cap company, digues i fes el que jo diguí i faci. El Sant Crist ho dirà als teus companys d'idees. Pregarem, que es molt bonic pregar!... no Veus? fins sembla que ja ens escolti!... Quin posat té de bo!... mira'l Jani! ¿Oí que es retira al teu pare?

En Jani que escoltava prop seu la veu amorosa de la seva estimada, movia el cap afirmativament, i de sobte caigué agenollat. Aquell guerrer, temut per tota la contrada per la seva aspror i valentia, féu un sanglot d'infant que resonà en la fosca. Era la primera oració que en tota la seva vida deia de tot cor!

Llavors els Sants li semblaven vivents; hom diria que llurs ulls tenien lluentor humanes i que sos llavis somreien i que fins els cors betagaven d'alegria sota els ropatges envellits de fusta corcada i descolorida. El guerrer tornava a ésser de Deu!

L'Elena resplendent de joia senyà tres voltes En Jani com si fos el seu germanet petit.

—Ves dient: pel senyal de la Santa Creu...

En Jani anava repetint les paraules que deia la seua promesa fins que tot sol féu amb sa mà dreta, estesa i rígida, una creu en el front sagnós de la primera ferida, l'altra en sa boca tremolosa d'emoció i l'altra en son pit sanglotant d'alegria .. i en la paret del temple es projectà una mà gegantina que amb els dits oberts féu tres creus immenses, que havien d'alliberar per sempre el soldat ferreny de mals pensaments, paraules i obres.

Sonà un clarí llunyà. En Jani, esfereït, esbatanà els ulls com un orat i romangué sotjant en actitud marcial.

—Elena! has sentit? Em criden! Adéu! Fins després!

—Senya't... Senya't a cada combat...

En Jani agafà el fusell, féu una salutació militar al Sant Crist i sortí entrabancant-se tot mirant els cims clapejats de neu. Tornava a ésser la feral!

En Jani va ésser vist per l'enemic en eixir del temple, i tot seguit una bala brunzent esmicolà la campana que féu un toc llastimer, com si fes un gemec de dolor que va estendre's per la vall, com un clam de misericòrdia exhalat en l'agonia! Després, vingué tot un infern de bales contra l'esglèsia que havia passat una munió de segles per les generacions que la miraven com una relíquia.

Les parets s'esberla en, la volta va obrir-se com si fos la boca del temple que es badés per a fer el darrer sospir de la vida. Ses imatges tan velles, amigues de tothom, anaven caient entre terratrèmols esfereïdors i cruiximents terribles; fins els morts del cementiri foren descolgats per les canonades i els ossos anaven pels aires amb les estelles de les caixes i aquella sentor de temple que reviscolava l'ànima, era esvaïda per la fumera pestilenta de la guerra i la fetor de la mort!

I vingué la nit i amb la nit la pau.

I de l'esglèsia de cloquer humil, punxegut i negre no s'en veia rastre. Els altars desfets, les sacres per terra, el cap barbut de sota l'orgue donava voltes dins la pica baptismal, la rella de Sant Isidre clavada en un banc, la clau de Sant Pere dalt d'un finestral, la custòdia de Sant Ramon sota una cadira trossejada, el cap de Sant Sebastià caigué a la pica d'aigua beneïda i va esquitxar el Sant Crist de la ferida fonda que es veia intacte amb el ciri que hi deixà l'Elena encès al seu davant i la llàntia abonyegada que brandava espargint un fum blau.

Talment semblava un ofici funerari ofert per la solitud. El ciri exhalava una oració de claror plena de misticisme, la llàntia espargia l'encens, la cera plorava pels morts i tots els estels del firmament feien la pregària pel temple obert al cel on el Sant Crist, heroi, romania rublert de gotes d'aigua beneïda que davallaven lentament aturant-se per les ferides i tenyint-se de vermell.

La taifa maleïda dels enemics torbà aquella oració sense paraules, aquella cerimònia solitària. Els soldats hi entraren fent una cridòria victoriosa i grollera amb veus de cansament i mots d'embriac. Un soldat, el més joven-

cell, va atansar-se encuriòsit al ciri encès de la flama dreta, immòbil, com un dit autoritari posat davant els llavis per imposar silenci, i de sobte reculà esfereït, cridant amb esglai: — ¡El Sant Crist sagna!... Sua!... És viu!... És ferit!...

Tota la taifa emmudí i es remogué davant d'aquell misteri, esmaperduda, estemordida. Aquell ciri encès, aquell Sant Crist enlairat entre runes fumejants, aqueiles gotes que lentament davallaven com si fossin vives, les anà acorant, i un a un, consirosos i avergonyits, amb els cors petits i llurs ànimes tremoloses van allunyar-se muntanyes allà.

El temple restà sol. La nit fou a cada respir més quieta i fosca. El Sant Crist, com el jorn suprem en què el crucificaren, fou voltat de mirades temeroses en un silenci ple de majestat. Un a un, els soldats, tot esguardant-lo deixaven caure els fusells i fuxien per les carenes agullonats per la fiblada del pendiment!

No se sent res, la fosca de la nit és tota arribada i el ciri segueix cremant amb més resplendor.

A poc a poc una ombra s'acosta agemolida i misteriosa i arriba a les runes i tremolosa crida:

— Elena!... Elena!... Sóc En Jani!... ¡Elena!... Deu ésser morta!...

Se sent un sospir de pena i un trepig lleu. L'ombra avança entre les imatges trossejades, arriba al Sant Crist. És En Jani que plora i prega bo i cercant la seva Elena.

— Déu!... deu-me l'Elena!... ¡Morta o viva deixeu-me-la veure!...

I torna a cridar-la amb una veu més forta i sobtadament se sent un remor esglaiadora, cau un Sant mig partit i de sota un sepulcre ix l'Elena que romangué amagada tot el combat pregant entre sospirs i llàgrimes!

— Jani! sóc viva!...

— Jo també Elena!...

— Mira el ciri com crema... Agenolla't... Senya't!.. Prega! Prega força! ¿Què no estàs content? Quin posat fas? — li deia l'Elena sacsejant-lo com si volgués deixondir-lo d'un somni, i el soldat estava embadalit i no li responia.

-- Jani meu, què penses? mira el Sant Crist! Mira com t'ha salvat! Dona-li les gràcies! Agenolla't! tremola! p'ora! prega! què no estàs content?

— Massa!

— Què no li estàs agraït a Déu?

— Molt.

— Doncs senya't! Què fas? ¿Que no te'n recordes?

— No, només em recordo que diu «dels nostres enemics».

— Doncs què et passa? Què tens tan parat? Jani meu, que no m'estimes?

— Calla!

I aquell homenàs tot d'una mirà el Sant Crist amb uns ulls plens de dolor i va moure la seva testa afligit i sa mirada esdevingué desficiosa i sos llavis tremolaren com si tinguessin por.

—Què tens, Jani? què tens? que em fas patir!

En Jani, com si fos pres d'un rampell de bogeria, es tregué un gavinet de la motxilla i amb moviment ràpid es tallà una orella apretant les dents i arrugant la faç contreta per la dolor i fent un sospir que va omplir-li tot el cor d'una benaurança dolça.

—Teniu, Déu!.. jo no sé pregar... —exclamà amb els ulls gusporejants d'agraïment.

—Què fas, Jani!... —va exclamar l'Elena astorada.

—Calla Es ben seva! — i va tapar-se la ferida que li sagnava i va somriure fent una moxaina a la seva promesa — Ara estic content!

L'Elena va trencar en un plor ple d'un sentiment desconegut.

Plorava esgarrifada de la feta del seu estimat, plorava de veure'l esguerrat per sempre i plorava emocionada davant la gratitud heròica d'aquell home fornit i vaient i encès de joia i amb el cor regalimant d'agraïment i alegria.

—¡Anem, Jani, que et posaré quelcom a la ferida que et sagna! — i l'agafà pel braç, i van anar se'n tot cantant:

Quan jo era petitet
la meva mare m'estimava,
me'n donava algun oet
i alguna ametlla ensucrada,
i ara que em som fet grandet
me'n fa anar a la batalla
i a la batalla del rei
que els que hi van no en tornen gaires;
trist de mi jo en som tornat
amb vint-i-una punyalades.
El cavall en porta nou,
trist de mi en porto les altres;
ai mare feu-me fê el llit
en a la cambra més alta;
poseu-me els llençols nets
que no els embrutaré gaire;
jo em moriré aquesta nit
i el cavall a punta d'alba.

I el ciri seguí cremant. La seva flama vetllava els morts, l'esglèsia aterrada, els arbres trinxats; fixa, signava el camí del cel, com si volgués assenyalar-lo a les ànimes dels morts de la batalla; radiant en les tenebres, il·luminant la faç de Sant Crist, la flama del ciri, va atraure tot un esbart de volianes plenes de gaiesa que volaven en l'aire com si dansessin seguint la cadència de la cançó que entonava sadollat d'agraïment En Jani i que se sentia alluyant-se talment, com una tristesa que es torna melangia!

Concurs de lectura i escriptura catalana a St. Feliu de Guixols

En continuïtat de l'acció de la vila de Llagostera, la ciutat de S. Feliu de Guixols ha organitzat el concurs de lectura i escriptura sots el patronatge, com és de consuetud, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. L'organització ha estat fructuosa perquè hi havia una concurrència de 200 alumnes de S. Feliu Llagostera, Caldas, Sils, Palamós, La Bisbal.

Foren laboriosos els examens per la llarga feina, tot i haver-hi tres tribunals ben nodrits en els quals figuraven el Diputat a Corts En Salvador Albert, el Diputat de la Mancomunitat En Miquel Roger i Crosa, l'Ex-Diputat a Corts En Bonaventura Sabater, el Director de la Normal Sr. Costal, els representants de la Protectora, Senyors Ruiz i Porta, Romeva i Riera i Punti; els catedràtics Mn. Enric Jordá i En Jesús Sanz, Mercè Clutaró i el senyor Casadevall. La impressió general fou excel·lent perquè és demostrà que tots els concursants estudien el nostre estimat idioma quotidianament, i demés perquè en la tercera Secció ja apuntaren clarament bones condicions literàries.

En el repartiment de premis, que fou una Sessió patriòtica, llegiren discursos N'Agusti Casas, President de la Delegació, En Bonaventura Sabater i parlaren En Miquel Roger, En Riera i Punti i En Ruiz i Porta.

En els aplaudiments dels infants hi vibrà el sentiment patriòtic.

Esportives

Va causar bon efecte l'anunci d'un partit entre els professionals palamosins The Patronal's i The Silences. Per ço es veié tan animat el nostre camp d'esport on hi acudiren en bell estol primaveral, formoses damiselles que amb l'esclat de llur gràcia divinal enjoiaren la festa i comunicaren energies als simpàtics jugadors. La copla Antiga de Palamós va amenitzar la festa amb boniques sardanes que varen ser puntejades amb dalit. El partit, que tot ell fou una demostració palesa de la ciència, destresa i agilitat futbolística dels jugadors, va acabar amb el triomf de la The Patronal's per 13 goals contra 10 de la The Silences, distingint se per aquesta Mistere: Gram-Arolas, Pom-mas i Peph-Sinn-Gumm, i per la primera Za-la-vie, Llàgrima, Ba-ta-clam i Ximbo. Els dos equips foren entusiàsticament aplaudits.

Per a entrenar a l'equip campió de la província que devia jugar amb el Santboya, semifinalistes ambdós del de Catalunya, el nostre primer equip, que tingué que replegar-se a última hora, ja que rebé l'invitació al moment que tothom pensava en tot menys en sortir, va traslladar-se a St. Feliu jogant contra l'Ateneu Deportiu i essent vençut per 3 goals a 0.

Quan a Jersey Citty l'idol francès Carpentier sofria els punys d'En Dempsey i derrota, a câ nostra es feien apostes per la victòria del primer. Nosaltres rebérem la notícia per telegrafia sense fils en el vaixell anglès Colton. Quan s'escampà la nova per mitjà de la premsa e's nostres sportmans reberen una decepció i amb ella els semblà que els cops de puny del campió americà retrunyien en les llurs oïdes.

BIRIBÍ

Crònica local

En un sol dia del mes de Juny s'agloporen aconteixements. La vinguda del vaixell nordamericà *Gloucester Castle*, que, per dur un passatge de 200, va produir en nostra vila un escampall d'anglesos i angleses molt pintoresc. Acapararen la fruita del mercat, adquiriren molts objectes de suro. Botiguers i cafeters varen somriure de trobar-se vora el mar i poder encaixonar lliures i *shillings*. Per veure el vapor que era digne d'ésser vist, va baixar una professó de gent de tots els pobles de la rodalia. Els anglesos tingueren ocasió de veure el nostre ball; tots acudiren davant l'Agrupació Catalanista que era on hi havien les sardanes, complement de l'àpat a l'Hotel Trias en celebració del triomf nacionalista. A l'acabament de les ballades, esclatà un gran foc a St. Antoni en un dels dipòsits de la fàbrica Zurita, Funallet i Cia. La columna de foc, arborant-se, movimentà a palamosins qui en retorn a la matinada ja digueren que no havia pogut salvar-se res. Una companyia de còmics dirigida per *Nieves Lasa* comprovà que a la vetlla de la Festa Major i en els dies gaudiosos hi ha molta gent disposta a passar hores en el Teatre, enc que els espectacles defraudin esperances. Tal companyia va donar-nos drames d'antany, a quin més dolent. La única obra passadora fou *Retazos*, on la referida artista mostrà ses bones condicions. A cada sessió volgué lluir mèrits musicals, però, com que n'està mancada, els números de cant sols satisfieren per la presentació d'indumentària. Els seus secundadors treballaren amb voluntat. Els còmics són els qui tenen més aptituds llingüístiques: no és rar el cas de catalans qui surten airoso en un paper d'andaluç. *Nieves Lasa* triomfa en el llenguatge argentí. Fos per que fos, la Companyia conseguí un ple extraordinari i amb tot revocaren l'anunci de funció darrerena, basant-se en que no es pot treballar en nostre Teatre per les enormes despeses que han de sofrir; però, després, decidiren acomiadar-se. Es de desitjar que els empresaris del col·lisseu no entrebanquin l'acció dels artistes.

La tenora refilà el dia dels anglesos i havia cantat pocs dies abans amb motiu del triomf nacionalista. Sol tocar la cobla *La Principal* en el Centre Republicà, però les balles són a porta closa. Sardanes públiques pot assegurar-se que no n'hi hauran en tot el curs de l'estiu, perquè la crisi augmenta paorosaament a cada jorn. *La Corchera* no deixa altra estela en nostra població que el mal de no haver-se dedicat a un ofici molts de joves. Ara hi han 1.700 trevalladors en vaga. Els sindicalistes extremats creuen que la manca de feina és volguda per fi de rebaixar jornals: així ho digueren en una reunió. Per mantenir la gent desenfeinada, va crear se una brigada municipal nombrosa que ha arreglat el Passeig i carrers. L'Ajuntament ha recorregut al Capítol d'Obres Públiques en el qual hi havia consignades unes 10.000 pessetes. Federals i radicals, en renyina forta des de l'última elecció, han bescanviat agres censures, renunciant els primers en el Municipi els càrrecs que obtingueren per la majoria avui disolta. En la última sessió hi ha hagut arranjament.

La crisi va causar una festa Major magre. Sense envelat, poca aflluència de forasters, dugues cobles vingudes, que foren de La Bisbal. Va poder-se, no obstant, ostentar cert luxe per la joventut femenil. Però, evidentement, que si hom pogués entrar a molts interiors, trobaria la negre imatge de la misèria. Es massa castigada, tanmateix, la nostra indústria! Que hi ha serenitat i aspecte de benestar? Ben mirat, és això meritori, com ho és l'estat d'ànim de la tan martiritzada Barcelona. Amb aqueixa serenitat, foren bastants els qui escoltaren i aplaudiren les sardanes meravellosament interpretades per la cobla *Principal* bisbalenca. Sobressortiren les composicions del Mestre Català, titolades *Idil-li Muntanyenc* i *La Professó de Sant Bartomeu* i *Isabel* del Mestre Garreta. Demés, oferiren un duo de tenora i tiple d'En Gratacós que era un filigrana d'interpretació. Cridà també l'atenció una sardana d'en Vicens Bou. Ja és ara establert que després de la ballada a plaça, n'hi hagi al Passeig: bonica és de veure la tenora sobre un fons de mar blau i d'horitzó ample, però val a dir que com a audició de sardanes no hi ha com la plaça: allí tothom està atent a la música; no hi han crits ni fresses. L'aspecte del Passeig, al cap-al-tard, era bellíssim. L'*Orfeó Auceliada* cantà el dia de St. Joan la missa a 3 veus mixtes de Marini. Molts de veïns anaren l'endemà de la festa a la platja de la Fosca, seguint la costum d'alguns anys ençà per l'atracció d'esports i festes que hi feia el propietari del *Geroglific*, senyor Tauler; però enguany l'aplec se reduí a una passejada. Ha començat l'estiu sense gaires forasters.

El Tramvia, després de moltes dificultats amb la Companyia de M.Z.A., ha allargat el seu trajecte fins a Girona. La nova línea aporta noves combinacions, essent la principal la de poder anar a la capital de provincia a la nit. Surt un tren a les 7 del vespre.

I ha mort el regidor federal En Josep Clos (q. a. C. s.) L'acte de son enterrament se vegé molt concorregut, sobressortint el Consistori Municipal.

Moviment del port.

Vaixells entrats durant el mes de Juny de 1921.

1, Veler, Agna Maria; 2, veler, Joven Paquito; 3, vap., Cortes (inglés); 4, veler, Paulita; 5, veler, Joven Paquito; 6, veler, Ana Maria; 7, veler, San Antonio; 8, veler, Lylyta; 9, vap., Walmurian; 10, vap., West Maximus; 11, vap., Venus; 12, vap., Llobregat; 13, veler, Juanito; 14, Joven Paquio; 15, veler, Capitán Planas; 16, vap., Gloucester Castle (inglés); 17, veler, Ana Maria; 18, vap., Svein Jarl, (norueg); 19, veler, Joven Paquito; 20, vap., Absaroka, (n. americana); 21, veler, Lylyta.—Total 21.

Operacions de la Caixa d'Estalvis Mes de Juny de 1921

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegras	Quantitats pagades	Llibretes noves
44	2313	26	1853'40	1

Registre civil

Mes de Juny

Naixements.— 1, Ramos i Garcia.— 2, M.^a Gràcia Roselló i Montaner.—3, Dolors Roure i Domenech.—4, Llovet i Vilar.—5, Maria Castillo i Parera.—6, Pelai Poch i Taullera.—7, Montaner i Sabat.— 8, Llibert Puntas i Roger.—9, Rosa Crosa i Palet.—10, Saballs i Porrat.—11, Coll i Palomeras.—12, Vives i Planas—Total 12.

Matrimonis.—1, Miquel Hernandez i Hernandez amb Ginesa Lopez i Lopez.—2, Benito Dalmau i Deulofeu amb Pietat Darnaculleta i Ribot.—3, Miquel Cuni i Costa amb Consol Clarà i Martí.—4, Baldomer Pellicer i Aleña amb Joaquina Martinench i Ventura.—5, Pere Crosas i Sánchez amb Josefina Salgueda i Bosch.—6, Josep Tur i Espuña amb Jacinta Forné i Sans.—7, Joaquim Jordi i Julià amb Dolors Riera i Rotllant.

Defuncions.—1, Josep Galvez de la Cruz 69 anys.—2, Pere Ramos i Garcia 3 dies.—3, Emili Servià i Casadellà, 12 anys.—4, Maria Más i Pagés, 12 anys.—5, Maria Rovira i Baixeras, 33 anys.—6, Joaquim Casals i Boschmonar, 72 anys.—7, Agustina Pagès i Eudalibert, 20 anys.—8, Elvira Romaní i Sentis, 3 mesos.—9, Antonia Moreno i Esteva, 29 anys.—10, Josep Viader i Planas, 12 anys.—Total 10.

Tallers Tipogràfics LLORENS CASTELLÓ—Palamós.

CICLES SANROMÀ

ARTICLES PER A
SPORTS

MOTOS I SIDE - CARS

SUN

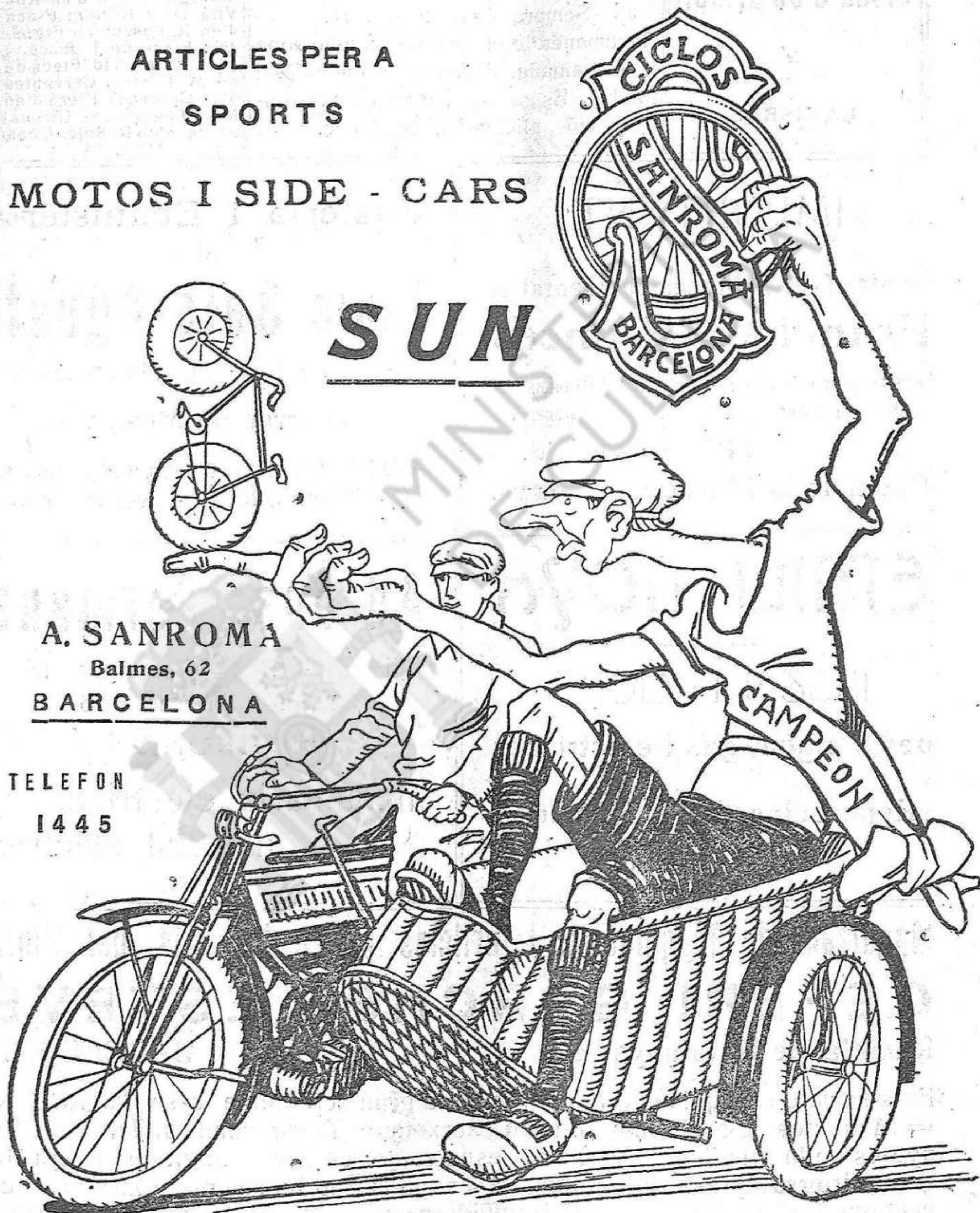
A. SANROMÀ

Balmes, 62

BARCELONA

TELEFON

1445



FRAMBUSINA

BISCUIT DELICIOS

ELABORAT PER LA

Fleca d'en J. Coll

— de —

LA BISBAL

Preneu-lo amb llet i cafè

Preneu-lo sucat amb vi;

Preneu-lo a l'hora del té,

Sempre és delicat i fi.

Recomaneu-lo als malalts, feu-ne sopa a la mainada, demaneu-lo en cafès i fondes. Es garantitzat com a substànció, alimentici i econòmic.

Dipòsits i sucursals

Palamós: Establiment de en Matias Mabres. = Palafrugell: Fleca d'en Baldiri Ferrer. = Torroella de Montgrí: Fleca d'en Roc Vilá. = La Escaló: Fleca d'en E. Pascual. = Figueras: Fleca de J. Juncá. = Joan Matas, 6 id. Fleca de en M. Ferrer, Cervantes 36. = Calonge: Fleca d'en M. Tolaguera. — Girona: Fleca d'en R. Soler Cort, Real, 14

IMPORTANT

Despatx i Taller de Mecànica Dental de
Francisco Francés

Reconstrucció i reparació de Dentadures artificials.

Dentadures d'or : Treballs de pont : Corones d'or

PREUS MODICS.

Plaça de la Murada, 5. Palamós.

EMILI NOYA

INSTAL·LACIONS

per a aigua, gas i electricitat

: Reparacions de maquinaria :

Carrer Major

Fusteria i Ebanisteria

— DE —

Lluís Sais Agustí

Successor d'En Josep Marull Agustí

Carrer de Munt, 3

NOTA important: Aquesta casa se fa càrrec de tot el servei funerari.

Adroher Germans

Telefon, 212. Apartat, 18.

Telefon interurbà, 3.

— GIRONA —

maquinaria elèctrica.

material elèctric.


Magatzem de Maquinaria i articles per a les arts del llibre

CEFERI GORCHS I ESTEVE

Rambla de Catalunya, 91.

BARCELONA

Existència de màquines d'impremta de la gran acreditada casa MARINONI = Màquines de cosir amb fil-ferro i xorxets = Tipos comuns, Titolars i Vinyetes de la Fundició DEBERNY; especialitat en lletres angleses caligràfiques, litogràfiques i talla dolça, de les quals n'hi ha sempre existència en magatzem = :: Teles per a Enquadernació :: = Filets de coure: gran assortit en magatzem dels més usuals en pòlices de 1-2 i 3 kilos.

 Els refredats, Dolors de Cap amb febre, cruiximents d'ossos, esgarrifances de fret, tant freqüents amb els canvis repentins de temperatura, són símptomes de la Grippe i Pulmonia.

Vosté deu preservar-se'n prenent el famós

Elixir del Dr. ARMSTRONG contra la Grippe

Aquest específic va evitar a Londres una hecatombe quan l'Épidèmia Mundial de Grippe, any 1918, se va propagà a aquella Capital.

No deixi Vosté de Consultar al seu Metge

Se ven en les següents farmàcies:

Dr. RUSCALLEDA Major, 33
J. CRUANAS-Rambla Vidal, 42
PELAI PAGÉS-Major 39
CARLES LLACH-Arrabal inferior, 11
JOSEP LLACH-Carrer Serra i Sans, 15

Sant Feliu de Guíxols
Sant Feliu de Guixols
Palamós
Palafrugell
La Bisbal

Comprimido Huidobro

base de Kola, Coca, Estricnina, Fósforo.

Restablece el vigor de los que padecen de postración o de bilidad en qualquiera de sus formas.

Fortifica y vigoriza a aquellos cuya constitución se ha debilitado por el trabajo intelectual excesivo, las penas los excesos y la vejez.

Ejerce acción directa sobre los centros nerviosos. comunica nueva vitalidad y restablece el vigor mental y físico.

Precio, 3'50 pesetas caja

De venta en la farmacia de PELAYO PAGÉS.—PALAMÓS

Representante para esta provincia: NARCISO PALAHI.-Forsa, 24-GERONA

CASA FUNDADA EN 1852

Sastreria de Joan Prat

ESPECIALITAT EN UNIFORMES

≡ Ronda de Sant Pere, 7, entressol ≡

:: BARCELONA ::

Cuentas de ayer y de hoy



Comparen

Los que no pueden ir a los balnearios, en los cuales tanto cuesta la estancia, deben practicar su cura diaria en casa, empleando para ello los

LITHINÉS

del

DOCTOR GUSTIN

que reemplazan las mejores aguas minerales en el tratamiento de todas las enfermedades de los riñones, hígado, vejiga, articulaciones, etc.

Depositorio único para España : DALMAU OLIVERES
14, Paseo de la Industria. — BARCELONA.

